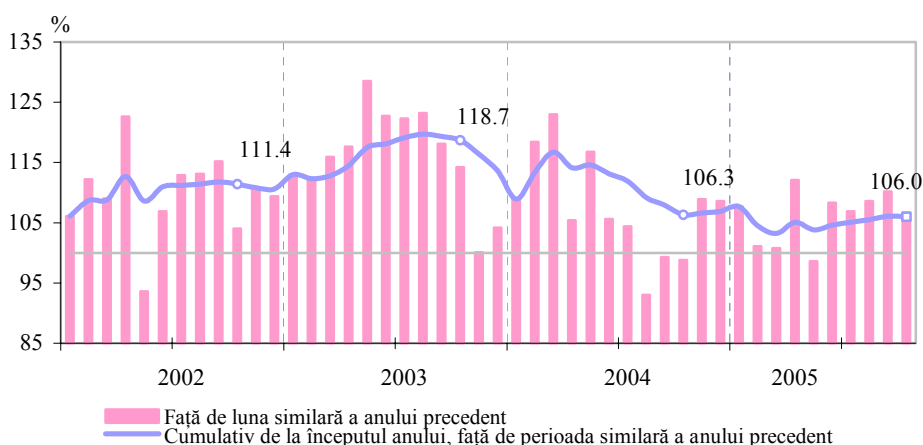

Sectorul real*

În luna octombrie 2005 volumul **producției industriale** în sumă de 1690.4 mil. lei a sporit în termeni reali cu 6.7 la sută față de luna similară a anului 2004.

Graficul nr. 1. Ritmul de creștere real al volumului producției industriale

De la începutul anului curent volumul producției industriale a constituit 12753.3 mil. lei, nivel superior cu 6.0 la sută în termeni reali față de perioada respectivă a anului 2004 (graficul nr. 1).

Creșterea volumului producției industriale a fost susținută de cele trei activități sectoriale de bază. Industria prelucrătoare (89.0 la sută din totalul producției industriale) a contribuit la creșterea reală a producției industriale cu 5.0 puncte procentuale, inclusiv industria alimentară și a băuturilor – cu 2.0 puncte procentuale. Volumul producției industriei prelucrătoare s-a majorat în termeni reali cu 5.5 la sută, inclusiv cel al producției industriei alimentare și a băuturilor (61.8 la sută din acest sector) a sporit cu 4.0 la sută. Sporul real al producției din industria extractivă a fost de 10.7 la sută, iar activitatea energie electrică și termică, gaze și apă a avut o dinamică ascendentă de la începutul anului – cu 11.0 la sută.

Totodată, în comparație cu perioada similară a anului 2004, s-a diminuat volumul producției în următoarele activități: producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice – cu 28.3 la sută, recuperarea deșeurilor și resturilor metalice reciclabile – cu 22.7 la sută, de prelucrare a lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 18.6 la sută.

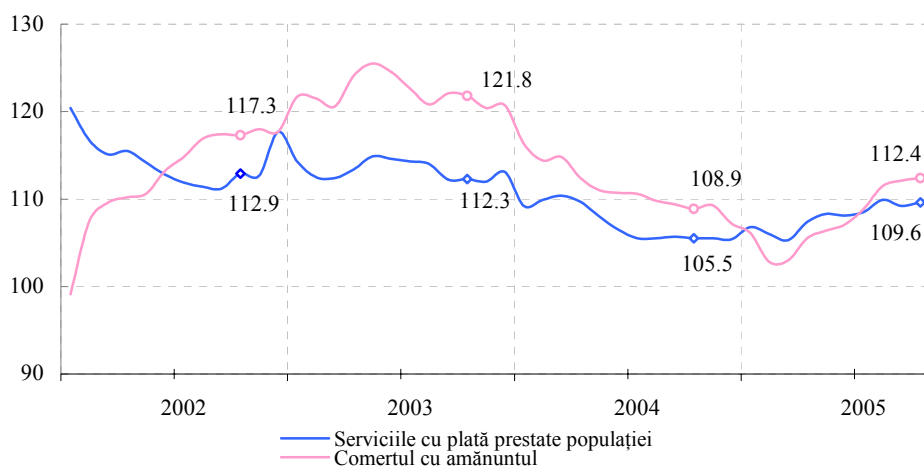
Din numărul întreprinderilor supuse evidenței lunare (674 întreprinderi) în 43.3 la sută s-a redus volumul producției industriale față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Comerțul cu amănuntul, desfășurat prin unitățile comerciale în perioada ianuarie–octombrie 2005, a totalizat 8763.5 mil. lei, marcând o creștere reală cu 12.4 la sută

* în baza informației Biroului Național de Statistică, pe întreprinderile și organizațiile supuse evidenței lunare

față de perioada corespunzătoare a anului precedent (graficul nr. 2). În luna octombrie 2005 volumul comerțului s-a majorat cu 19.2 la sută în termeni reali față de luna corespunzătoare a anului precedent.

Graficul nr. 2. Evoluția comerțului cu amănuntul și a serviciilor prestate populației, % (de la începutul anului, față de pe perioada similară a anului precedent)

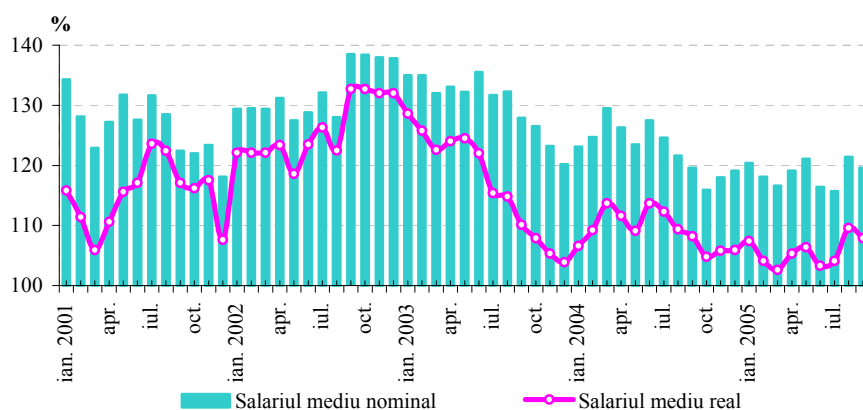

Unitățile comerciale cu proprietate privată au înregistrat o creștere a vânzărilor de la începutul anului curent cu 12.3 la sută, realizând 69.0 la sută din totalul comerțului cu amănuntul, iar unitățile cu proprietate mixtă cu participare străină

(23.5 la sută din total vânzări) au consemnat o creștere cu 16.9 la sută. În proprietatea publică evoluția vânzărilor cu amănuntul în termeni reali continuă să fie în declin, diminuându-se cu 5.5 la sută.

Volumul **serviciilor cu plată prestate populației** în ianuarie–octombrie 2005 a constituit 5406.4 mil. lei, sporind în termeni reali cu 9.6 la sută față de perioada similară a anului precedent (graficul nr. 2). Serviciile prestate în proprietatea publică au fost preponderente, constituind 46.0 la sută din total servicii, însă cel mai mare ritm de creștere (cu 12.8 la sută) a fost înregistrat în unitățile cu proprietate privată. Pe toate tipurile de proprietăți s-au consemnat creșteri ale volumului serviciilor prestate față de perioada corespunzătoare a anului 2004.

Graficul nr. 3. Dinamica indicatorilor

Salariul mediu* pentru un angajat din economia națională în luna septembrie 2005 a constituit 1341.7 lei, înregistrând o creștere în termeni nominali cu 19.6 la sută și în termeni reali – cu 7.9 la sută față de luna similară a anului precedent (graficul nr. 3). De la începutul

anului 2005 fondul de remunerare a personalului a însumat 6603.6 mil. lei.

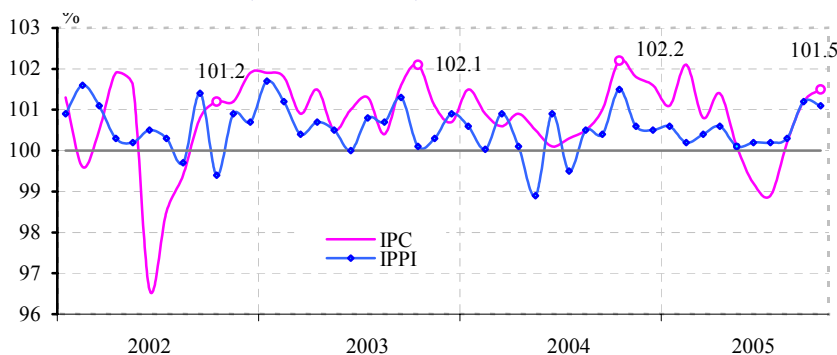
* la întreprinderile cu numărul de salariați 20 și mai mare

La 30 septembrie 2005 suma restanțelor pentru retribuirea muncii, cu termenul de achitare expirat, a însumat 107.3 mil. lei (s-a redus cu 7.9 mil. lei față de 31 august 2005), constituind 13.5 la sută din fondul de remunerare a salariaților pentru luna septembrie 2005. Cota preponderentă a restanțelor s-a consemnat în proprietatea privată a sectorului agricol – 47.1 la sută din totalul restanțelor salariale.

Nivelul inflației

În luna octombrie **prețurile de consum** s-au majorat cu 1.5 la sută, inclusiv la produsele alimentare – cu 2.2 la sută față de luna precedentă, la mărfurile nealimentare și la serviciile prestate populației – cu 1.4 și 0.4 la sută, respectiv (graficul nr. 4).

Graficul nr. 4. Evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC) și a prețurilor producției industriale (IPPI)

Cele mai mari creșteri de prețuri la **produsele alimentare**, în comparație cu luna precedentă, au fost înregistrate la ouă – cu 22.4 la sută, la legume proaspete – cu 11.8 la sută, la fructe proaspete – cu 10.4 la sută, la lapte și produse lactate – cu 3.7 la sută, la orez – cu

2.5 la sută. În același timp, s-a înregistrat o diminuare de prețuri la pește proaspăt – cu 1.6 la sută, și la carne de pasăre – cu 1.5 la sută.

În categoria **mărfurilor nealimentare** importante majorări de prețuri au fost consemnate la combustibil – cu 2.9 la sută (inclusiv la gaz lichefiat ambalat în butelii – cu 4.7 la sută), la medicamente – cu 1.3 la sută.

În grupul **serviciilor prestate populației** tarifele au rămas, în general, la nivelul lunii septembrie 2005, excepție fiind creșterea taxelor pentru studii cu 1.9 la sută.

De la începutul anului 2005 prețurile de consum au crescut cu 6.5 la sută, inclusiv la produsele alimentare – cu 3.7 la sută, la mărfurile nealimentare – cu 11.4 la sută și la serviciile prestate – cu 5.8 la sută.

În octombrie 2005 **inflația cumulativă pentru ultimele 12 luni** a constituit 10.2 la sută, inclusiv la produsele alimentare – 9.2 la sută, la mărfurile nealimentare – 13.7 la sută și la serviciile prestate populației – 7.2 la sută.

Contribuția elementelor la formarea indicelui prețurilor de consum este prezentată în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. Contribuția componentelor, %

	Septembrie 2005		Octombrie 2005	
	contribuția	contribuția / IPC	contribuția	contribuția / IPC
IPC	1.2	100.0%	1.5	100.0%
<i>Produse alimentare</i>	0.15	12.5	1.00	66.7
<i>Mărfuri nealimentare</i>	0.87	72.5	0.40	26.7
<i>Servicii cu plată</i>	0.18	15.0	0.10	6.6

Sursa: BNS și BNM

Prețurile producătorilor de producție industrială în luna octombrie 2005 s-au majorat cu 1.1 la sută față de septembrie 2005 (graficul nr. 4). În activitatea de bază – industria prelucrătoare, prețurile au crescut cu 1.1 la sută. În industria extractivă prețurile s-au majorat cu 1.3 la sută, iar la energie electrică și termică, gaze și apă – cu 1.2 la sută. Cele mai mari majorări lunare ale prețurilor la producător în luna analizată au fost consemnate în activitatea fabricării produselor textile (cu 9.6 la sută), în producția de mașini și aparate electrice (cu 7.9 la sută), în activitatea de prelucrare a lemnului și fabricarea articolelor din lemn (cu 7.7 la sută). De la începutul anului prețurile producătorilor de producție industrială au crescut cu 5.8 la sută.

Instrumentele politicii monetare

Ratele dobânzilor

Ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale BNM în luna septembrie 2005 au fost menținute la nivelul stabilit prin hotărârea Consiliului de administrație al BNM din 25 august 2005:

- ✓ **rata de bază** aplicată pentru operațiunile REPO de cumpărare pe termen de două luni a hârtiilor de valoare de stat (HVS), efectuate în cadrul operațiunilor de piață deschisă ale BNM – 12.5 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la facilitatea de lombard – 14.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la creditele overnight – 15.0 la sută anual;
- ✓ rata dobânzii la depozitele overnight acceptate de BNM de la bănci – 2.0 la sută anual.

Rata dobânzii la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) s-a menținut la nivelul de 10.5 la sută anual.

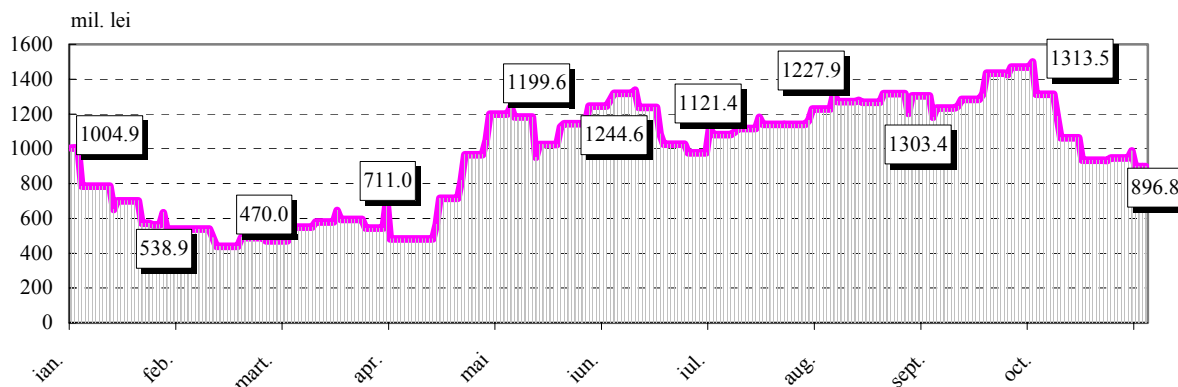
Operațiunile de sterilizare

În luna octombrie nivelul surplusului de lichiditate în sistemul bancar a fost mai redus comparativ cu lunile precedente, corespunzător au scăzut și intervențiile Băncii Naționale a Moldovei pe piața monetară. Astfel, volumul operațiunilor de sterilizare a

excesului de lichidate, s-a redus cu 414.1 mil. lei, sau cu 36.5 la sută, față de luna septembrie 2005 și a înregistrat valoarea de 718.9 mil. lei. Totodată, rata medie ponderată a dobânzii la operațiunile de sterilizare s-a majorat cu 0.45 puncte procentuale, înregistrând 3.86 la sută anual.

Soldul zilnic al operațiunilor de sterilizare a consemnat la sfârșitul lunii octombrie valoarea de 896.8 mil. lei, în diminuare cu 416.7 mil. lei față de finele lunii precedente (graficul nr.5). Soldul mediu zilnic al operațiunilor de sterilizare în luna octombrie 2005 s-a cifrat la 1105.2 mil. lei.

Graficul nr. 5. Soldul zilnic al operațiunilor de sterilizare aplicate de BNM în perioada ianuarie-octombrie 2005

Operațiunile de vânzare a Certificatelor BNM

La licitațiile de plasare a Certificatelor Băncii Naționale, desfășurate în luna octombrie 2005, s-a înregistrat o dinamică descendentă, astfel, oferta și cererea s-au redus față de luna precedentă cu 39.2 la sută și 32.0 la sută, respectiv. De asemenea, volumul efectiv al sterilizărilor s-a micșorat cu 36.0 la sută, atingând nivelul de 393.9

Tabelul nr. 2. Operațiunile de vânzare a Certificatelor BNM

Perioada	Volumul ofertei la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul cererii la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul Certificatelor comercializate la prețul de vânzare (mil. lei)	Rata medie ponderată (%)	Termenul (zile)
Ianuarie 2005	100.0	378.8	99.4	7.29	28
Februarie	-	-	-	-	-
Martie	430.0	620.0	311.0	1.63	28
Aprilie	350.0	921.3	349.6	1.42	28
Mai	475.0	555.3	409.6	3.02	28
Iunie	455.0	500.5	438.2	3.21	28
Iulie	470.0	620.8	460.9	3.23	28
August	550.0	619.4	527.4	3.19	28
Septembrie	650.0	730.1	615.0	3.16	28
Octombrie	395.0	496.6	393.9	3.79	28

mil. lei (99.7 la sută din ofertă). Pe fondalul reducerii cererii pentru Certificatele BNM rata medie ponderată a dobânzii la CBN s-a majorat cu 0.63 puncte procentuale, până la 3.79 la sută anual (tabelul nr. 2).

Soldul CBN în circulație la finele lunii gestionare a constituit 393.9 mil. lei la prețul de vânzare, micșorându-se cu 71.5 mil. lei față de sfârșitul lunii septembrie 2005.

Operațiunile de depozit

Prin intermediul licitațiilor de depozit, în perioada raportată s-au efectuat sterilizări în sumă de 325.0 mil. lei, sau cu 37.3 la sută mai puțin față de luna septembrie 2005 (tabelul nr. 3).

Tabelul nr. 3. Operațiunile de depozit

Perioada	Volumul ofertei (mil. lei)	Volumul cererii (mil. lei)	Volumul depozitelor plasate (mil. lei)	Rata medie ponderată (%)	Termenul mediu al depozitelor (zile)
Ianuarie 2005	120.0	457.5	120.0	6.13	45
Februarie	350.0	988.0	350.0	2.35	37
Martie	300.0	358.5	300.0	3.94	42
Aprilie	600.0	1068.0	600.0	1.77	54
Mai	395.0	429.0	335.0	3.83	56
Iunie	450.0	561.0	428.0	4.02	56
Iulie	380.0	569.0	376.0	4.00	56
August	400.0	597.5	400.0	3.88	52
Septembrie	570.0	630.5	518.0	3.71	42
Octombrie	325.0	440.0	325.0	3.94	42

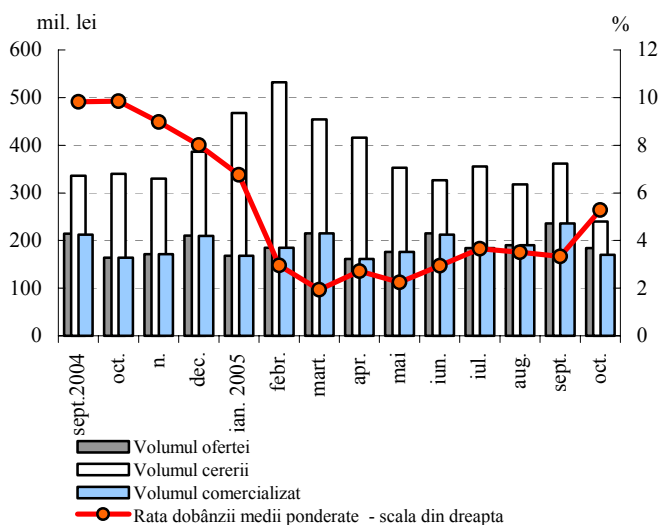
Rata medie ponderată a dobânzii la operațiunile de depozit s-a majorat cu 0.23 puncte procentuale și a înregistrat 3.94 la sută anual. Termenul mediu al depozitelor plasate în luna octombrie s-a menținut la nivelul de 42 zile.

Soldul depozitelor acceptate de BNM s-a redus de la 848.0 mil. lei la 30 septembrie până la 503.0 mil. lei la sfârșitul lunii octombrie 2005.

Pietele financiare

În luna gestionară pe piața primară a titlurilor de stat au fost lansate 14 emisiuni de HVS. În prezența unei cereri de 240.2 mil. lei, oferta Ministerului Finanțelor (184.0

Graficul nr. 6. Totalurile licitațiilor de comercializare a HVS pe piața primară

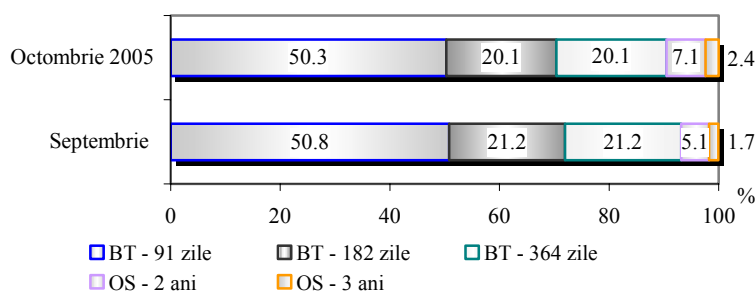
mil. lei) a fost plasată la nivel de 92.3 la sută, volumul comercializat constituind 169.8 mil. lei. De menționat, că față de luna septembrie 2005, atât cererea, cât și oferta de HVS au fost în scădere, cu 33.5 la sută și 22.0 la sută, respectiv (graficul nr. 6).

Din volumul total de titluri de stat adjudecate, 153.4 mil. lei, sau 90.3 la sută au fost procurate de către bănci în portofoliile proprii. Ponderea HVS procurate de către bănci din contul investitorilor s-a majorat față de luna septembrie cu 3.0 puncte procentuale, constituind

9.7 la sută.

Analiza structurii titlurilor de stat comercializate pe piața primară în funcție de scadență relevă reducerea cu 2.7 puncte procentuale a ponderii bonurilor de trezorerie

Graficul nr. 7. Structura HVS comercializate pe piața primară, %

pe termen de până la un an, pe contul creșterii ponderii obligațiunilor de stat pe termen de doi și trei ani până la nivelul de 9.5 la sută din total (graficul nr. 7), fapt ce a determinat majorarea scadenței medii de la 217 zile în luna septembrie până la 233 zile în luna octombrie 2005.

Reducerea în perioada raportată a cererii la HVS pe piața primară a fost însoțită de o creștere pronunțată a ratelor dobânzilor la titlurile de stat. Astfel, **rata nominală medie ponderată a dobânzii** la titlurile de stat cu scadența până la un an plasate pe piața primară a crescut cu 1.95 puncte procentuale, consemnând cea mai înaltă valoare după luna ianuarie 2005 – 5.28 la sută anual. Ratele efective ale dobânzii la

Tabelul nr. 4. Rata nominală medie ponderată a dobânzii la HVS, %

	BT 91 zile	BT 182 zile	BT 364 zile	OS 2 ani	OS 3 ani	Rata medie ponderată
Ianuarie 2005	5.68	6.81	9.40	-	-	6.76
Februarie	1.99	3.09	5.12	8.39	8.77	2.77
Martie	1.21	1.98	3.72	-	-	1.93
Aprilie	1.62	3.89	5.06	5.62	-	2.71
Mai	1.24	2.98	4.34	5.43	6.38	2.25
Iunie	2.32	3.10	4.67	5.40	5.86	2.94
Iulie	3.32	3.40	4.90	5.45	5.93	3.65
August	3.08	3.30	4.79	5.52	6.04	3.51
Septembrie	2.88	3.19	4.57	5.40	5.85	3.33
Octombrie	4.89	5.31	6.23	5.88	6.31	5.28

obligațiunile de stat de 2 și 3 ani emise în luna gestionară au cunoscut o creștere ușoară, cifrându-se la 5.88 la sută și 6.31 la sută, respectiv (tabelul nr. 4).

Răscumpărările HVS cu scadența în luna gestionară au însumat 164.6 mil. lei la valoarea nominală. La data de 31 octombrie 2005 în **Sistemul de înscrieri în conturi (SIC)** au fost înregistrate HVS în volum total de 4194.4 mil. lei la valoarea nominală, inclusiv HVS emise prin intermediul licitațiilor pe piața primară în volum de 1165.5 mil. lei (30.7 la sută).

Tabelul nr. 5. Datoria de stat internă (mil. lei)

	Sold la 31.12.2004	Sold la 30.09.2005	Sold la 31.10.2005
Datoria Guvernului contractată de la Banca Națională a Moldovei	2738.0	2611.0	2611.0
- împrumuturi acordate	2338.0	2211.0	2211.0
- HVS în portofoliul BNM	400.0	400.0	400.0
Volumul HVS în circulație (plasate la licitații pe piața primară)	976.1	1125.1	1131.7
Total datorie de stat internă	3714.1	3736.1	3742.7

La finele lunii **volumul titlurilor de stat în circulație** (plasate la licitațiile pe piața primară) a constituit 1131.7 mil. lei la prețul de cumpărare, fiind cu 155.6 mil. lei în creștere față de nivelul înregistrat la 31 decembrie 2004 (tabelul nr. 5).

Datoria de stat internă

În perioada ianuarie–octombrie 2005, *datoria de stat internă* s-a majorat cu 28.6 mil. lei, constituind 3742.7 mil. lei la 31 octombrie 2005 (tabelul nr. 5).

Activitatea băncilor pe piața monetară

Rulajul total al tranzacțiilor pe piața monetară efectuate de către bănci în perioada raportată a sporit cu 258.1 mil. lei, sau de 4 ori față de luna septembrie, înregistrând valoarea de 342.7 mil. lei. Din totalul operațiunilor pe piața monetară 84.9 la sută le-au reprezentat *creditele / depozitele interbancare în lei*, în volum de 291.1 mil. lei. Rata medie ponderată la credite / depozite interbancare a crescut cu 2.05 puncte procentuale față de luna septembrie, constituind 8.04 la sută anual (tabelul nr. 6).

Tabelul nr.6. **Operațiunile efectuate de bănci pe piața monetară**

Perioada	Piața secundară a HVS/CBN (vânzări-cumpărări)			REPO cu HVS/CBN			Credite / depozite interbancare			Volumul total 4+7 (mil. lei)
	termenul mediu ponderat (zile)	rata medie nominală (%)	volumul (mil. lei)	termenul mediu ponderat (zile)	rata medie nominală (%)	volumul (mil. lei)	termenul mediu ponderat (zile)	rata medie nominală (%)	volumul (mil. lei)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ianuarie 2005	-	-	-	-	-	-	46	10.40	20.0	20.0
Februarie	296	3.59	8.1	-	-	-	2	7.7	8.5	16.6
Martie	145	2.23	34.5	-	-	-	1	5.17	12.0	46.5
Aprilie	223	3.26	16.5	-	-	-	3	5.88	24.0	40.5
Mai	115	2.01	15.1	-	-	-	2	4.43	60.0	75.1
Iunie	65	2.02	9.1	-	-	-	5	4.45	149.1	158.2
Iulie	BT OS	19 726	2.61 5.46	23.8 2.0	-	-	4	4.92	126.5	152.3
August	48	2.24	2.8	-	-	-	11	4.76	112.0	114.8
Septembrie	78	2.68	5.5	-	-	-	17	5.99	79.1	84.6
Octombrie	HVS CBN	37 14	4.37 3.80	5.6 3.0	15 3	7.15 3.00	13.0 30.0	7	8.04	291.1 342.7

Volumul total al tranzacțiilor pe *piața secundară a titlurilor de stat* în luna octombrie 2005 s-a majorat cu 3.1 mil. lei față de luna precedentă, înregistrând 8.6 mil. lei, din care 5.6 mil. lei au fost tranzacții cu HVS și 3.0 – cu CBN. Rata nominală medie ponderată a profitului la operațiunile cu HVS și cea la operațiunile cu CBN a constituit, respectiv, 4.37 la sută și 3.80 la sută anual.

Operațiunile REPO au înregistrat în total 43.0 mil. lei, fiind reprezentate de operațiunile cu CBN în volum de 30.0 mil. lei și operațiunile cu HVS în volum de 13.0 mil. lei.

Piata creditelor și a depozitelor

Soldul creditelor în economie* s-a majorat cu 340.2 mil. lei (3.8 la sută), constituind 9317.1 mil. lei la 31 octombrie 2005. Această evoluție s-a datorat atât creșterii soldului creditelor acordate în moneda națională cu 220.5 mil. lei (4.0 la sută), cât și a soldului creditelor în valută străină (exprimate în MDL) cu 119.7 mil. lei (3.4 la sută).

Tabelul nr.7. **Dinamica creditelor acordate de bănci** (mil. lei)

Perioada	Sold la sfârșitul perioadei			Credite acordate				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2004	7399.4	4272.0	3127.4	954.8	659.0	21.11	295.8	11.35
Ianuarie 2005	7320.8	4274.4	3046.4	524.2	338.9	21.16	185.3	11.29
Februarie	7444.0	4331.5	3112.5	757.1	485.2	20.88	271.9	11.26
Martie	7619.3	4447.4	3171.9	1048.8	656.0	20.70	392.8	11.45
Aprilie	7794.3	4569.9	3224.4	1037.3	646.2	20.16	391.1	11.18
Mai	7976.4	4770.0	3206.4	963.4	646.4	19.21	317.0	11.29
Iunie	8117.9	4982.2	3135.7	1096.6	769.5	19.36	327.1	11.06
Iulie	8183.8	4958.2	3225.6	957.2	660.8	19.32	296.4	11.18
August	8403.0	5019.8	3383.2	1253.8	763.4	18.71	490.4	10.68
Septembrie	8976.9	5457.5	3519.4	1686.7	1188.3	18.14	498.4	11.05
Octombrie	9317.1	5678.0	3639.1	1244.6	873.5	18.21	371.1	11.07

Majorarea soldului **creditelor în MDL** a fost generată de sporirea creditelor acordate întreprinderilor private cu 474.8 mil. lei (13.5 la sută), altor organizații financiare care practică unele operațiuni financiare și persoanelor fizice cu 338.3 mil. lei (de 2.5 ori)** și cu 54.8 mil. lei (7.3 la sută), respectiv, atunci când creditele acordate întreprinderilor de stat s-au micșorat cu 647.4 mil. lei (66.0 la sută)**.

În cadrul **creditelor în valută străină** a fost înregistrată majorarea soldului creditelor acordate următoarelor sectoare economiei: întreprinderilor private, altor organizații financiare care practică unele operațiuni financiare și persoanelor fizice cu 301.8 mil. lei (10.1 la sută), 125.6 mil. lei (de 3.7 ori)** și cu 4.0 mil. lei (3.4 la sută), respectiv, pe când cele acordate întreprinderilor de stat s-a micșorat cu 311.7 mil. lei (86.5 la sută)**.

Soldul creditelor în valută străină (exprimate în dolari SUA) a constituit 288.6 mil. USD, fiind în creștere cu 9.1 mil. USD (3.2 la sută) față de luna septembrie 2005.

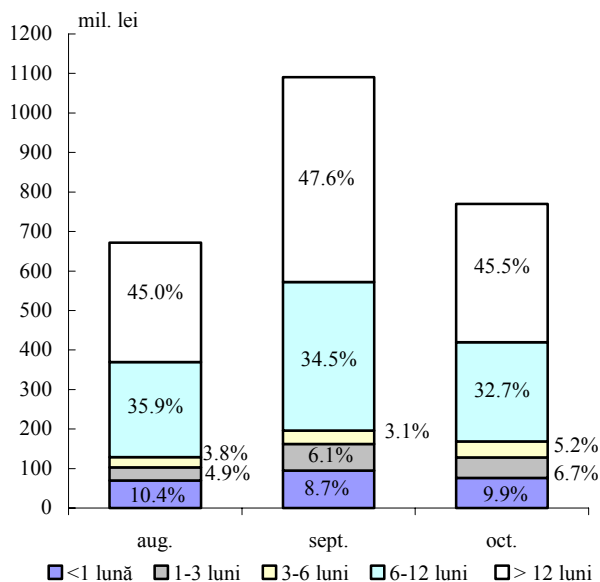
* conform metodologiei FMI, din total credite în economie (inclusiv dobânda calculată la credite și creditele băncilor aflate în proces de lichidare) sunt excluse creditele interbancare și creditele acordate Guvernului

** Începând cu 1 octombrie 2005, datele se calculează conform modificărilor și completărilor în Planul de conturi al evidenței contabile în bănci și alte instituții financiare din Republica Moldova (Hotărârea Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.190 din 23.06.2005, Monitorul Oficial al RM nr. 92-94/326 din 08.07.2005)

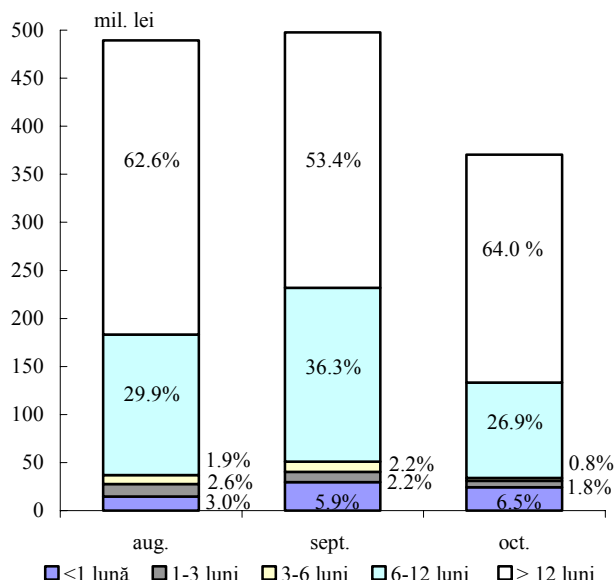
Volumul creditelor acordate în MDL în octombrie 2005 a constituit 873.5 mil. lei, fiind în scădere cu 314.8 mil. lei (26.5 la sută) față de luna precedentă.

Cota-parte a creditelor acordate persoanelor juridice a constituit 88.1 la sută din volumul total al creditelor acordate în moneda națională. Ca și în perioada precedentă,

Graficul nr. 8. Structura creditelor în MDL acordate persoanelor juridice de către bănci

Graficul nr. 9. Structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice de către bănci

precedentă, mai cu seamă, pe contul scăderii celor cu termene de la 6 până la 12 luni până la nivelul de 26.9 la sută (graficul nr. 9).

Rata medie a dobânzii la creditele în valută străină acordate persoanelor juridice a crescut cu 0.02 puncte procentuale, constituind 11.07 la sută în luna octombrie 2005.

în structura pe scadențe, ponderea majoră de 45.5 la sută le-a revenit creditelor acordate cu termene de peste 12 luni, în volum de 349.8 mil. lei cu o rată medie a dobânzii de 17.42 la sută. Totodată, s-a consemnat o micșorare cu 1.8 puncte procentuale a cotei creditelor cu termene de la 6 până la 12 luni, până la nivelul de 32.7 la sută din totalul creditelor acordate, celelalte categorii de credite acordate în moneda națională manifestând o tendință de creștere (graficul nr. 8).

În luna octombrie 2005 **rata medie a dobânzii la creditele în moneda națională** s-a majorat până la 18.21 la sută anual, ca urmare a creșterii cu 0.06 puncte procentuale a dobânzii medii la creditele acordate persoanelor juridice (17.78 la sută), în timp ce rata medie a creditelor acordate persoanelor fizice a scăzut cu 1.38 puncte procentuale (21.38 la sută).

Volumul creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice a constituit 370.4 mil. lei (echivalentul a 29.4 mil. USD, nivel inferior cu 10.2 mil. USD celui din luna septembrie 2005). Creditele cu termene de peste 12 luni (acordate cu o rată medie a dobânzii de 10.88 la sută) au deținut în continuare o pondere majoră de 64.0 la sută în totalul creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice, care a crescut cu 10.6 puncte procentuale față de luna

În perioada de referință, **soldul depozitelor*** în sistemul bancar a însumat 10365.6 mil. lei, micșorându-se cu 216.9 mil. lei (2.0 la sută) față de luna septembrie 2005. Scăderea acestuia s-a datorat reducerii depozitelor în moneda națională cu 301.4 mil. lei (4.9 la sută), în timp ce depozitele în valută străină s-au majorat cu 84.4 mil. lei (1.9 la sută).

Tabelul nr. 8. **Dinamica depozitelor la termen** (mil. lei)

Perioada	Sold la sfârșitul perioadei			Depozite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2004	4965.9	2572.3	2393.6	889.9	515.7	15.48	374.2	5.26
Ianuarie 2005	5144.9	2695.0	2449.9	764.0	380.5	15.71	383.5	5.18
Februarie	5297.5	2802.0	2495.5	760.5	449.5	15.40	311.0	5.33
Martie	5439.5	2901.5	2538.0	857.5	480.6	14.37	376.9	5.28
Aprilie	5644.1	3047.7	2596.4	746.5	364.6	13.90	381.9	5.13
Mai	5755.0	3155.4	2599.6	730.6	392.2	13.35	338.4	5.24
Iunie	5875.0	3260.7	2614.3	861.3	461.3	13.19	400.0	5.08
Iulie	5896.3	3391.3	2505.0	830.5	440.7	12.96	389.8	5.13
August	6215.4	3494.7	2720.7	989.3	438.4	12.78	550.9	5.11
Septembrie	6305.7	3596.2	2709.5	953.5	469.3	12.29	484.2	5.04
Octombrie	6281.0	3443.7	2837.3	865.0	440.5	12.28	424.5	5.06

Soldul depozitelor la vedere a constituit 4084.6 mil. lei, micșorându-se cu 192.2 mil. lei față de luna septembrie 2005, în special, datorită reducerii depozitelor la vedere ale persoanelor juridice**. Ponderea depozitelor la vedere în totalul depozitelor s-a diminuat cu 1.0 punctul procentual, alcătuind 39.4 la sută.

Concomitent, **soldul depozitelor la termen** s-a micșorat cu 24.7 mil. lei (0.4 la sută) și a însumat 6281.0 mil. lei.

Soldul depozitelor la termen în MDL a constituit 3443.7 mil. lei, micșorându-se cu 152.5 mil. lei (4.2 la sută) față de luna precedentă.

Volumul depozitelor la termen în MDL atrase în luna octombrie a constituit 440.5 mil. lei, fiind cu 28.8 mil. lei inferior celui din septembrie 2005. Această micșorare a fost determinată atât de scăderea volumului depozitelor atrase de la persoane juridice

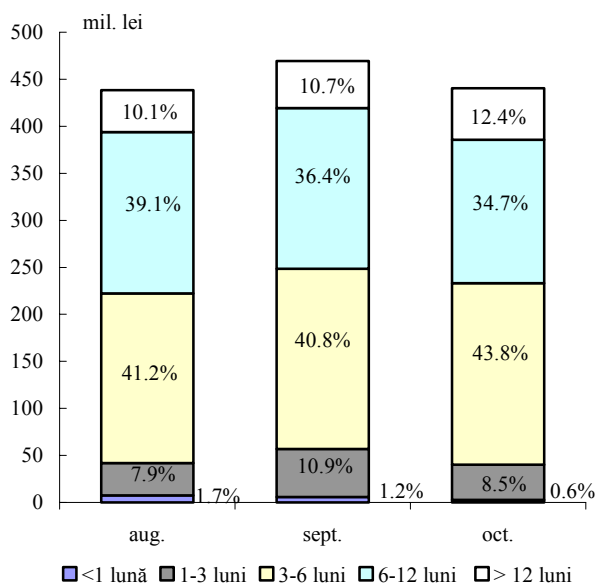
* conform metodologiei FMI, din total depozite în sistemul bancar sunt excluse mijloacele băncilor comerciale și ale altor instituții financiare; conturile bugetului de stat; mijloacele extrabugetare; depozitele persoanelor fizice și juridice nerezidente

** Mijloacele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, reflectate anterior în conturile la vedere ale persoanelor juridice, începând cu data de 1 octombrie 2005 sunt incluse în cererile de plăți față de sectorul administrației publice, conform modificărilor și completărilor în Planul de conturi al evidenței contabile în bănci și alte instituții financiare din Republica Moldova (Hotărârea Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.190 din 23.06.2005, Monitorul Oficial al RM nr. 92-94/326 din 08.07.2005)

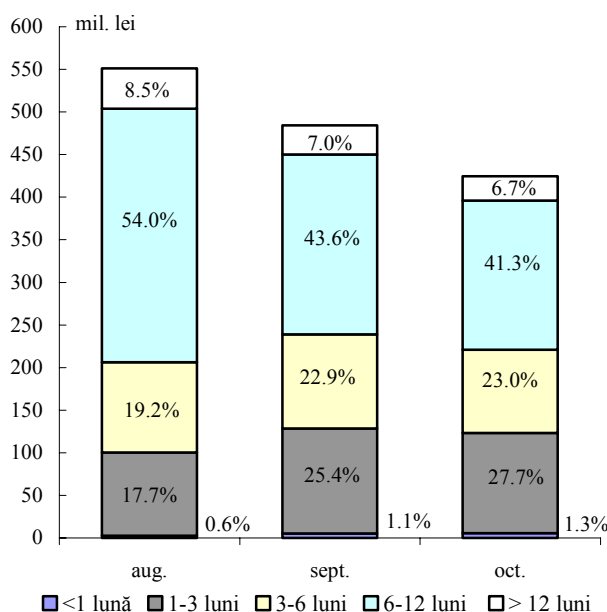
cu 12.7 mil. lei (13.8 la sută), cât și a volumului celor atrase de la persoane fizice cu 16.1 mil. lei (4.3 la sută).

În același timp, ponderea depunerilor la termen ale persoanelor fizice s-a majorat cu 1.6 puncte procentuale față de luna septembrie, până la nivelul de 82.0 la sută din volumul total al depozitelor în moneda națională atrase pe parcursul lunii gestionare.

Graficul nr. 10. Structura depozitelor la termen în MDL atrase de bănci

Graficul nr. 11. Structura depozitelor la termen în valută străină atrase de bănci

În structura depozitelor la termen atrase în moneda națională, depunerile cu termene de la 3 până la 6 luni au deținut în continuare ponderea majoră (43.8 la sută), fiind în creștere cu 3.0 puncte procentuale față de luna precedentă. Totodată, ponderea depunerilor cu termene de la 1 până la 3 luni a manifestat o tendință de scădere mai accentuată, cu 2.4 puncte procentuale, până la nivelul de 8.5 la sută din total (graficul nr. 10).

În luna octombrie **rata medie a dobânzii la depozitele la termen în MDL** a rămas practic la nivelul lunii precedente, constituind 12.28 la sută (10.64 la sută pentru persoane juridice și 12.64 la sută pentru persoane fizice, în comparație cu 9.85 la sută și 12.88 la sută, respectiv, în luna septembrie 2005).

Soldul depozitelor la termen în valută străină s-a majorat cu 127.8 mil. lei (4.7 la sută), alcătuind 2837.3 mil. lei, ca rezultat al creșterii soldului depozitelor în valută străină ale persoanelor fizice cu 125.0 mil. lei, sau cu 5.1 la sută, precum și a soldului depunerilor agenților economici cu 2.8 mil. lei, sau cu 1.1 la sută.

În perioada gestionară **volumul depozitelor la termen în valută străină** a constituit 424.5 mil. lei, micșorându-se cu 59.7 mil. lei (12.3 la sută) din contul scăderii depunerilor persoanelor fizice cu 67.3 mil. lei, sau cu 15.2 la sută, atunci

când cele ale persoanelor juridice au crescut cu 7.6 mil. lei, sau cu 18.6 la sută.

Modificările în structura pe termene a depozitelor atrase în valută străină comparativ cu luna septembrie 2005 relevă o creștere mai accentuată (cu 2.3 puncte procentuale)

a ponderii depozitelor pe termene de la 1 până la 3 luni, până la nivelul de 27.7 la sută din totalul depozitelor atrase în luna septembrie 2005, pe seama reducerii celor cu termene de la 6 până la 12 luni până la un nivel de 41.3 la sută din totalul (graficul nr. 11).

În perioada de referință *rata medie a dobânzii la depozitele în valută străină* s-a majorat ușor, cu 0.02 puncte procentuale, constituind 5.06 la sută (la nivelul de 4.49 la sută pentru persoane juridice și pentru persoane fizice – 5.13 la sută).

Dinamica indicatorilor monetari

Baza monetară* s-a majorat cu 6.0 la sută (348.8 mil. lei) în luna octombrie 2005 și a constituit 6171.9 mil. lei. Creșterea bazei monetare a fost determinată preponderent de evoluția activelor interne nete ale BNM.

În structura bazei monetare, ponderea banilor în circulație s-a micșorat de la 74.7 la sută în luna septembrie până la 71.0 la sută în luna octombrie. În același timp, cota-parte a rezervelor băncilor s-a majorat de la 25.3 la sută până la 29.0 la sută.

Pe parcursul lunii octombrie cererile de plăți ale BNM față de bănci s-au majorat cu 401.1 mil. lei, în principal, ca urmare a achitării nete a depunerilor băncilor comerciale la BNM în volum de 345.0 mil. lei și a răscumpărării nete a certificatelor BNM în volum de 71.5 mil. lei. Totodată, sporirea rezervelor obligatorii menținute în valută străină cu 16.4 mil. lei a condiționat reducerea cererii față de bănci.

Masa monetară M2 (masa monetară în lei) pe parcursul perioadei gestionare s-a redus cu 267.0 mil. lei, sau cu 2.5 la sută, până la 10238.9 mil. lei. În același timp, *masa monetară M3* s-a micșorat cu 182.6 mil. lei, sau cu 1.2 la sută și a constituit 14750.1 mil. lei la 31 octombrie 2005.

Reducerea indicatorului M2 a fost determinată de micșorarea soldului depozitelor în moneda națională cu 301.4 mil. lei (5.1 la sută). Totodată, s-a majorat volumul numerarului în circulație cu 33.3 mil. lei (0.8 la sută) și soldul instrumentelor pieței monetare cu 1.0 mil. lei.

Depozitele în valută străină au crescut cu 84.4 mil. lei (1.9 la sută). Exprimare în USD, acestea s-au redus cu 6.1 mil. USD, sau cu 1.7 la sută. Ponderea depozitelor în valută străină, recalulate în lei în volumul total al masei monetare, s-a majorat de la 29.6 la sută în luna septembrie până la 30.6 la sută în luna octombrie 2005.

Schimbările în structura masei monetare sunt reflectate în tabelul nr. 9.

---

* Baza monetară include banii în circulație (în afara băncilor), rezervele bancare (rezervele băncilor în lei menținute în conturile corespondente la Banca Națională a Moldovei și numerarul în casele băncilor) și depozitele la vedere ale altor organizații la Banca Națională a Moldovei.

Tabelul nr. 9. Evoluția structurii masei monetare la sfârșitul perioadei (mil. lei)

Componentele masei monetare	Dec. 2004	Pond. %	Sept. 2005	Creșt. %	Pond. %	Oct. 2005	Creșt. %	Pond. %
MASA MONETARĂ (M3)	11719.65	100	14932.67	2.0	100	14750.10	-1.2	100
MASA MONETARĂ (M2)	8137.00	69.4	10505.91	4.1	70.4	10238.89	-2.5	69.4
BANI ÎN CIRCULAȚIE	3699.91	31.6	4350.05	3.8	29.1	4383.39	0.8	29.7
DEPOZITE LA VEDERE ÎN MONEDA NAȚIONALĂ	1864.33	15.9	2559.61	6.2	17.1	2410.74	-5.8	16.3
- ale persoanelor juridice	1593.23	13.6	2138.01	7.3	14.3	1967.54	-8.0	13.3
- ale persoanelor fizice	271.10	2.3	421.60	1.1	2.8	443.20	5.1	3.0
DEPOZITE LA TERMEN ÎN MONEDA NAȚIONALĂ (inclusiv pe termen lung)	2572.30	21.9	3596.15	2.9	24.1	3443.67	-4.2	23.4
- ale persoanelor juridice	545.85	4.6	662.83	1.8	4.4	573.39	-13.5	3.9
- ale persoanelor fizice	2026.45	17.3	2933.32	3.2	19.7	2870.28	-2.1	19.5
DEPOZITE ÎN VALUTĂ STRĂINĂ	3582.65	30.6	4426.76	-2.6	29.6	4511.21	1.9	30.6
- ale persoanelor juridice	1068.35	9.1	1267.87	-12.0	8.5	1226.91	-3.2	8.3
- ale persoanelor fizice	2514.30	21.5	3158.89	1.7	21.1	3284.30	4.0	22.3
INSTRUMENTELE PIEȚEI MONETARE	0.46	0.0	0.09		0.0	1.09		0.0

Activele externe nete (convertibile) ale sistemului bancar s-au micșorat cu 21.8 mil. USD, totalizând 528.1 mil. USD. În structura acestora, activele externe nete ale BNM au crescut cu 1.8 mil. USD, iar activele externe nete ale băncilor s-au redus cu 23.6 mil. USD.

Rezervele valutare ale sistemului bancar au însumat 701.3 mil. USD, micșorându-se cu 22.5 mil. USD față de luna septembrie. **Rezervele internaționale ale BNM** au crescut cu 2.1 mil. USD, până la nivelul de 584.2 mil. USD. Obligațiunile externe ale sistemului bancar au constituit 173.2 mil. USD, inclusiv ale BNM (față de FMI) – 99.0 mil. USD*.

Activele interne nete ale sistemului bancar s-au majorat cu 73.0 mil. lei (0.9 la sută). În luna octombrie cererile de plăți față de Guvern ale sistemului bancar s-au micșorat cu 542.5 mil. lei, inclusiv cele ale BNM – cu 48.3 mil. lei și cele ale băncilor – cu 494.2 mil. lei, ca urmare a efectuării modificărilor și completărilor în Planul de conturi al evidenței contabile în bănci și alte instituții financiare din Republica Moldova, care au intrat în vigoare la 1 octombrie 2005, conform cărora mijloacele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină sunt incluse în conturile Guvernului.

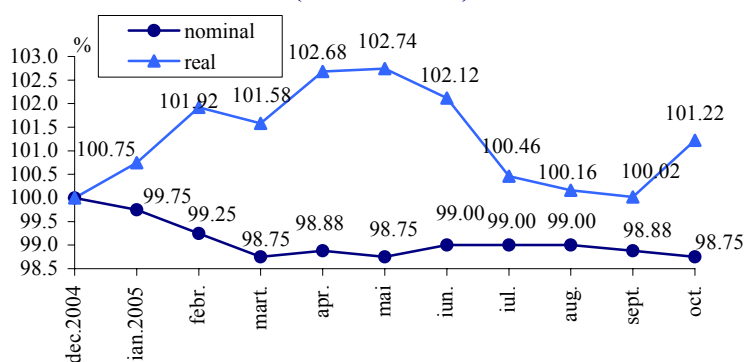
Piata valutară

Pe parcursul lunii octombrie 2005 politica valutară a Băncii Naționale a Moldovei a fost orientată spre atenuarea fluctuațiilor excesive ale cursului de schimb al monedei naționale în termeni nominali, consolidarea rezervelor valutare internaționale, deservirea continuă a datoriei externe a statului și asigurarea eficienței politicii monetare și valutare.

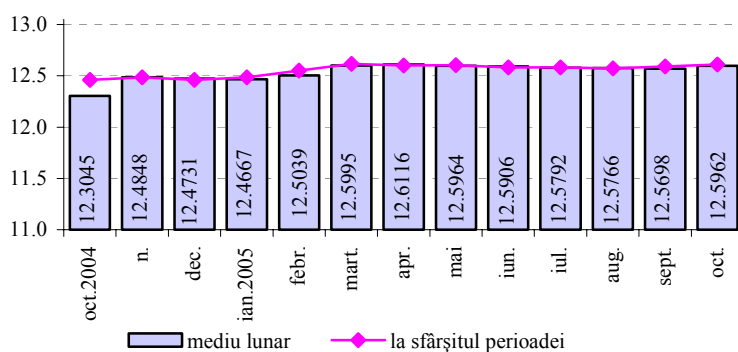
* inclusiv dobânda calculată

În luna octombrie **cursul oficial de schimb** al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a depreciat de la 12.5904 MDL pentru 1 USD la începutul lunii până la 12.6112 MDL pentru 1 USD la finele lunii.

Graficul nr. 12. Evoluția lunară a cursului de schimb nominal și real (dec.2004 =100)

Graficul nr. 13. Cursul de schimb MDL/USD

Comparativ cu luna decembrie 2004 leul moldovenesc a marcat o depreciere cu 1.25 la sută în termeni nominali și o apreciere cu 1.22 la sută în termeni reali* (graficul nr. 12). Cursul oficial de schimb mediu lunar al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a depreciat de la 12.5698 MDL în luna septembrie până la 12.5962 MDL pentru 1 USD în luna octombrie 2005 (graficul nr. 13).

Volumul total de dolari SUA tranzacționați în luna de referință pe piața interbancară de către bănci a constituit 102.5 mil. USD, în scădere cu 27.5 mil. USD față de luna septembrie. În luna octombrie rulajul Băncii Naționale a

Moldovei pe piața interbancară a constituit 9.0 mil. USD, față de 21.2 mil. USD în luna septembrie 2005.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de euro s-a apreciat de la 15.4287 MDL în luna septembrie până la 15.1499 MDL pentru 1 euro în luna octombrie 2005. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de euro a constituit 15.1821 MDL, iar la sfârșitul lunii octombrie – 15.3233 MDL pentru 1 euro.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a apreciat de la 0.4431 MDL în luna septembrie până la 0.4411 MDL pentru 1 rublă rusească în luna octombrie. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească constituia 0.4417 MDL, iar la sfârșitul lunii – 0.4440 MDL pentru 1 rublă rusească.

Rulajul total al tranzacțiilor încheiate contra MDL pe piața valutară internă în luna octombrie a fost de 589.1 mil. USD, fiind inferior cu 8.0 la sută celui înregistrat în luna septembrie 2005. Cumpărările de valută străină pe piața valutară internă (contra

* cotare indirectă (USD/MDL)

MDL) pe parcursul lunii octombrie au constituit 297.1 mil. USD, iar vânzările – 292.0 mil. USD.

Din rulajul total tranzacțiile în dolari SUA au constituit 70.2 la sută, în euro – 24.4 la sută, în ruble rusești – 5.0 la sută, în hrivne ucrainene – 0.3 la sută și în lei românești – 0.1 la sută.

Stocul *datoriei externe publice și public garantate* la situația din 31 octombrie 2005 a constituit 777.04 mil. USD (inclusiv arieratele de dobândă și creditele acordate de FMI, tabelul nr. 10).

Tabelul nr. 10. Datoria externă publică și public garantată (mil. USD)

	Sold la 30.09.2005	Octombrie 2005				Sold la 31.10.2005
		intrări	rambursări	arierate de dobândă	diferența de curs	
Datoria externă publică,	737.39	2.91	8.80	0.00	-0.08	731.42
inclusiv față de FMI	98.23	0.00	0.00	0.00	0.11	98.34
Datoria externă public garantată	45.23	0.00	0.00	0.22	0.17	45.62
Total datorie externă publică și public garantată	782.62	2.91	8.80	0.22	0.09	777.04

Stocul datoriei externe publice și public garantate s-a micșorat în mărime nominală cu 5.58 mil. USD. La modificarea stocului au contribuit preponderent rambursările de 8.80 mil. USD și tragerile în sumă de 2.91 mil. USD.

La 31 octombrie 2005 stocul total al arieratelor (inclusiv cele acumulate în anii precedenți) a însumat 36.24 mil. USD.

Stocul datoriei externe private negarantate de stat (inclusiv arieratele de dobândă) la 31 octombrie 2005 a constituit 517.50 mil. USD (sursa: DMFAS 5.2.).